

משרד האוצר שלל מניצולי שואה את דמי ההבראה - בגלל "חובות למשרד"

07:06 | 12.4.2010 מאת ליאור דטל

<< משרד האוצר קיזז את דמי ההבראה להם זכאים ניצולי שואה בישראל בחודש פברואר האחרון, כמה ימים לאחר שהוחלט באוצר להפסיק הליכי גבייה כאלה מהניצולים - כך נודע ל-TheMarker. מדובר ב-2,023 שקל, שקוזז לחלק מניצולי השואה בטענה כי קיים להם חוב ברשות לזכויות ניצולי השואה השייכת למשרד האוצר. ההודעה על כך נמסרה לניצולים בסוף פברואר. לא ידוע כמה ניצולים לא זכו לקבל את תשלומי דמי ההבראה מסיבה זו.

1 "הקיצוץ בדמי ההבראה הוא לקיחת כספים שלא כדין", אומרת עו"ד יפעת סולל מעמותת כן לזקן. הפועלת גם לרווחת ניצולי השואה. "במסגרת הדרישה הלא חוקית להשבת קצבאות שניתנו לפי חוק ההטבות ולמרות שידוע שמדובר בדרישה שלא כדין, הם אמנם לא גבו את הכסף מחשבונות הבנק, אבל משמעות אי הגעת הכספים שמגיעים דומה. מדובר בגזילה של 2,000 שקל מניצולי שואה שזכאים להם".

לפי החוק, כל ניצולי השואה זכאים לדמי הבראה שנתיים בנוסף לקצבאות ופיצויים שהם מקבלים. לפי אחד המכתבים שנשלח על ידי חשבונות הרשות לזכויות ניצולי השואה באוצר לאחד הניצולים שהגיע לידי TheMarker, נאמר: "החל מאוקטובר 2007 שולמו לך תגמולים בסכום חודשי של כ-1,015 שקל ודמי הבראה בגובה של 2,023 שקל. בחודש ספטמבר 2009 התברר כי אינך זכאי לתשלום תגמול זה. נוכח זאת הנך חייב ללשכה לשיקום נכים (הרשות לזכויות ניצולי השואה) סכום של 18.3 אלף שקל. עקב היותך זכאי לתגמולים מגיעה לך הזכות לדמי הבראה מאוצר המדינה. הבראה עבור 2010 על סך 2,023 שקל תקוזז מחובך בפברואר 2010, יתרת החוב היא 16,352.47. בדבר המשך הטיפול בגביית החוב נודיעך בהמשך".

הקיצוץ בדמי ההבראה נובע מתיקון לחוק ההטבות. החוק איפשר ל-2,250 ניצולים שהממשלה הגדירה אותם כמי "שנפלו בין הכיסאות" ולא קיבלו פיצוי כלשהו מהמדינה עד לתיקון, לקבל גם הם הטבות וקצבאות חודשיות של כ-1,000 שקל בחודש. תיקון נוסף בחוק קבע שלא ניתן לקבל פיצויים מקבילים מהמדינה ומממשלת גרמניה. בעקבות זאת נדרשו כ-250 מהניצולים להחזיר באופן רטרואקטיבי את הכספים שקיבלו מהמדינה בנימוק שקיבלו פיצויים כפולים. ואולם, בפסקי דין שניתנו מאז נקבע כי דרישה כזו אינה מוצדקת.

באחרונה פורסם ב"הארץ" כי משרד האוצר יחזיר ליותר מ-20 אלף ניצולי שואה כ-32 מיליון שקל, 2 מיליון שקל מתוך סכום זה נמשכו על ידי האוצר מחשבונות הניצולים שחויבו לחתום על הרשאה המאפשרת לאוצר לעשות כן. בכמה מקרים הגיעו הניצולים להסדר חוב עם הרשות ופרסו את החוב לתשלומים, שאותם שילמו בצ'קים.

מנכ"לית הרשות לזכויות ניצולי השואה, עופרה רוס, שביזמתה דנה חשבות משרד האוצר בנושא, פנתה לפני חודש למשרד המשפטים כדי שיאשר את השבת הכספים. משרד המשפטים, שהנושא בסמכותו, עדיין אישר את ההעברה. במכתב, ביקשה רוס "לשקול באהדה" את הנושא, כשאחד מנימוקי הוא שהחוב "נוצר בתום לב".

ב-17 בפברואר הופסקו הליכי גביית הכספים מהניצולים ובוועדה נקבע כי הרשות לא תפעיל הליכי גבייה, תשלח מכתבי התראה ותבצע קיזוזים. כמה ימים לאחר מכן, ב-21 בפברואר, המכתבים נשלחו ודמי ההבראה קוזזו.

ממשרד האוצר נמסר: "הוועדה העליונה למחיקת חובות בחשב הכללי החליטה כי לא יבוצע יותר קיזוז חובות לניצולי שואה בשל כפל תשלומים. אם וככל שנעשה קיזוז שלא בהתאם להנחייה זו ולאחר שהיא התקבלה, מדובר בכשל טכני, וכמובן שהכספים יושבו".